

Anbefalinger til arbejdet med bæredygtig udvikling

Baseret på indlæg fra SEGES på facebookgruppen "Fremtid, forretning og bæredygtighed – for landmænd"

Ditte Kjær Jacobsen, SEGES, Strategi & Vækst

Følgende er en kort introduktion til de indlæg samt anbefalinger til de forskellige emner inden for bæredygtig udvikling, som er taget op på facebookgruppen "Fremtid, forretning og bæredygtighed – for landmænd".

Fyraftensmøde: Bæredygtig forretning og de tre bundlinjer v/Kristian Skov

Anbefalinger

1. Bestem din hastighed inden for bæredygtig udvikling. -"Hvor vil jeg ligge på en skal fra 1-10 i hastighed? Hvad har jeg ressourcerne til?"
2. Byg de tre bundlinjer ind i din strategi. Her er det ikke nok at male strategien grøn, den skal gennemgås helt konkret.
3. Tag fat i dokumentationsdelen. -"Hvordan kan jeg forbedre min dokumentation?"

Fyraftensmøde: Nye markeder, nye afgrøder v/ Troels Toft

En praktisk og realistisk tilgang til, hvordan man som landmand og planteproducent kan forholde sig til forbrugernes ændrede spisevaner, og hvilke muligheder det giver for at udvikle nye markeder for danske landmænd. Potentialet er MEGA-stort, og danske landmænd har allerede gode kort på hånden for at tappe ind i den plantebaserede dagsorden. Området er i sin vorden, mene der importeres i dag en del råvarer fra udlandet, som langt bedre kunne dyrkes i Danmark. Forbrugertrenden imod indtag af mere plantebaseret kost i den vestlige verden viser store stigninger, og området er i stor vækst, og derfor skal danske landmænd selvfølgelig være med her.

Fyraftensmøde: Mere bæredygtig produktion gennem integreret plantebeskyttelse v/ Jens Erik Jensen

Indlægget giver opmærksomhed på de trusler, som tegner sig på plantebeskyttelses-området, f.eks. tab af pesticider, udvikling af resistens, omgivelsernes bevågenhed mv., og giver inspiration til, hvilke værktøjer, der skal tages i brug fremover for at løse de stigende udfordringer.

I mange år har vi været vant til, at når der opstod et problem relateret til kemisk plantebeskyttelse, så kunne det løses ved en anden kemisk løsning. Den tid er slut, og der er behov for igen at finde gamle (måske glemte) landmandsdyder frem og i større omfang satse på sædskifte, forebyggende tiltag, resistente sorter, mekanisk bekæmpelse osv. Der er i høj grad behov for at lægge en strategi på den enkelte bedrift og at følge/justere den i årene frem. Samtidig skal vi tage alle de nye metoder i brug, hvor de kan passes ind på bedriften.

På den korte bane vil de fleste landmænd finde tiltagene dyrere eller mere besværlige end nuværende praksis, men på længere sigt vil det være en økonomisk fordel at have hånd om problemerne i tide, snarere end lade tingene komme ud af kontrol.

Anbefalinger

1. Tænk i forebyggelse af problemerne, hvor det relevant
2. Vær på forkant med udviklingen af skadegørere i dine marker
3. Følg op på dine indsatser og juster strategien, hvor der er behov

Fyraftensmøde: Tre råd om natur og biodiversitet på landbrugsbedriften v/ Rikke Graversen

Indlægget giver viden om, hvad biodiversitet er og hvordan man mest effektivt prioriterer en indsats. Mange landmænd vil gerne gøre noget godt for naturen, men vælger ofte tiltag der er ineffektive som f.eks. smukke blomsterstriber. Hør om hvilke tiltag der virker og hvilke der ikke gør.

Interessen for natur og biodiversitet er stigende og landmænd ejer og forvalter mange værdifulde naturarealer. I fremtiden kan tiltag for biodiversitet blive et grundlag i kreditvurderinger mv.

Anbefalinger

1. **Bevar eksisterende naturarealer.** Den vigtigste indsats du kan gøre for insekterne, er at sikre, at de gode naturarealer du allerede har på din bedrift, fx overdrev, eng, hede, mose eller skov, bliver beskyttet og forvaltet så godt som muligt. Overvej fx om der er mulighed for græssende dyr på arealerne. Ofte er det de arealer, der har været udenfor dyrkning i længst tid, der har den største naturværdi. Med app'en 'Beskyttet natur' kan du få oplysninger om naturværdien af dine arealer.
2. **Pas på småbiotoperne.** Forvalt dine småbiotoper, fx vej- og markkanter, levende hegn og vandhuller så insektvenligt som muligt. Ofte betyder det at lade stå til, og lade naturen udfolde sig på egne præmisser, som fx ved at bevare blomstrende buske, gamle/døde træer og fugtige lavninger. Der er også mange aktive tiltag, prøv fx at undgå at slå vegetationen i maj-august, hvor blomstringen er på sit højeste og placér gerne en beskyttende, udyrket buffer mellem småbiotopen og marken, så den beskyttes mod gødning og pesticider.
3. **Tag ukurante arealer ud af dyrkningen.** Overvej, om du har mulighed for at tage urentable eller ukurante arealer i marken ud af dyrkning – dette har dog lavere prioritet end 1 og 2. Særligt tørre/sandede jorde, eller arealer, der ligger op ad eksisterende natur, har potentiale for at udvikle sig til gode levesteder for insekterne. Da der er allerflest insekter knyttet til hjemmehørende plantearter, er det bedst at lade de plantearter, som allerede findes i naturen, indfinde sig på arealet af sig selv.

Fyraftensmøde: Licence to produce og strategisk ledelse v/ Ivan Damgaard

Inspiration til strategiske emner en landmand bør arbejde med i rollen som direktør og ansvarlig for virksomhedens overordnede øgede robusthed, agilitet og bæredygtige transformation.

1. Licence to produce

Kompleksitet, uforudsigelighed og pres fra mange sider, er emner som landbrugets ejerledere skal agere i – emner som ikke er blevet mindre aktuelle i kravene og forventningerne til landbrugets bæredygtige transformation.

Oplægget vil behandle inputs på hvordan ejerleder kan arbejde med "Licence to produce" med fokus på

- ejerleders værdisæt/virksomhedskultur
- proaktivt/reaktivt lederskab
- virksomheden/andre landmænd/landbrugets værdikæde

2. Strategisk ledelse

Der er et stort behov for at ejerleder:

- løbende analyserer interne og eksterne muligheder og problemstillinger på strategisk, taktisk og operationelt niveau
- bruger analyserne til udarbejdelse og synliggørelse af forskellige mulige bæredygtige udviklingsveje for virksomheden
- som kan bruges til at udvikle og definere en meningsfuld virksomhedsstrategi, der kan understøtte virksomhedens øgede robusthed, agilitet og bæredygtige transformation
- er skarp på lederskab, kommunikation/rapportering, forandringsledelse, HRM, implementering og opfølgning

Licence to produce er en forudsætning for, at ejerleder kan udvikle og drive sin virksomhed – der er to tilgange til dette:

1. Ejerleder kan fokusere på at levere på de rammevilkår som virksomheden arbejder under – en reaktiv tilgang til udvikling, hvor fokus er optimering og vækst indenfor rammerne.
2. Ejerleder leverer på rammevilkårene, men ønsker at arbejde videre end rammevilkårene med f.eks. bæredygtig transformation – en proaktiv tilgang til udvikling, hvor fokus er stærke personlige værdier, forbedrede markedsmuligheder, øget samarbejde i landbrugets værdikæde og vækst via disse.

Virksomhedsledelse er et must i arbejdet med virksomhedens øgede robusthed, agilitet og bæredygtige transformation – det er ikke tilstrækkeligt at være bedst på produktionsresultater. Ejerleder skal fokusere på udvikling og drift af den samlede virksomhed og den samlede forretning, men i høj grad også sammenhængen mellem virksomheden og den omverden/samfund virksomheden er en del af – det kræver lederskab.

Anbefalinger

1. Prioriter tid til den overordnede virksomhedsledelse

- a. Brug en "udefra ind" tilgang
 - b. Fokus på lederskab, koordinering, commitment og kommunikation/rapportering
2. Prioriter tid til at arbejde med og få fastlagt en strategi for virksomheden med tilhørende strategiske handlingsplaner
 - a. Få indarbejdet mål for alle 4 bundlinjer
3. Prioriter til at få udarbejdet en effektiv og velfungerende ledelses model, stærk virksomhedskultur, implementeringskraft og opfølgings-/rapporterings-/feedbackkultur.

Morgenmøde: Bliv klogere på klimakreditter v/ Lars Toft

Der er stigende opmærksomhed omkring klimakreditter og klimacertifikater inden for landbruget. Men hvad dækker de her begreber over, og hvad skal du som landmand være opmærksom på? Det vil indlægget besvare.

I landbruget kan salg af klimakreditter på sigt blive en potentiel indtægtskilde, fordi bedrifter kan sælge klimakreditter for eksempelvis kulstof lagret i jorden, udtagning af lavbundslande eller skovrejsning. Hvis en bedrift begynder at sælge klimakreditter, skal man dog være opmærksom på, at den opnåede klimaeffekt er solgt og ikke længere tilhører bedriften – klimaeffekten kan kun regnes med én gang. I Danmark er der flere firmaer, som laver projekter for lodsejere og landmænd, så de kan sælge en del af kulstof-optaget på deres bedrift.

Anbefalinger

1. Overvej om du selv kunne få brug for reduktionerne i fremtiden
2. Vær sikker på at det er en god forretning for dig – både på kort og lang sigt

Morgenmøde: Klimaaftryk og virkemidler v/ Anna Marie Thierry

Indlægget vil give 'nu og her' tilgængelige virkemidler, der kan sænke klimaaftrykket fra bedriften. Nogle virkemidler kan have positive økonomiske effekter, men langt fra alle. Vi ved ikke hvilken rolle landbruget kommer til at spille i 70 pct. reduktionsmålet endnu. Men klimaovervejelser er gode at gøre sig i planlægning/investeringer på mellem og lang sigt.

Anbefalinger

1. Sæt dig ind i, hvilken klimapåvirkning der kommer fra din bedrift.
2. Være nysgerrig på hvilke muligheder du har, nu eller i fremtiden, for at reducere

Morgenmøde: En attraktiv arbejdsplads v/Kirstine Faurholt Simoni

Du får indsigt i, hvad kommende, nuværende og tidligere medarbejdere tænker om en attraktiv arbejdsplads i landbruget. Det er dyrt at ansætte den forkerte, og det er opslidende ikke at lykkes med sin rekruttering, fordi man ikke investerer i den.

Anbefalinger

1. Sæt fokus på hvad du kan tilbyde de unge i jobbet
2. Lave en oplæringsplan, der både fagligt og socialt får den nye medarbejder godt i gang
3. Det er muligt at udvikle medarbejdere og det motiverer og fastholder dem

Morgenmøde: Tiltrækning af finansieringsløsninger til bæredygtig udvikling v/ Anders Rasmussen

Overblik over mulige finansieringskilder og anbefalinger til at kunne tiltrække finansiering til bæredygtige initiativer.

Anbefalinger

1. Læg en strategi for din virksomhed
2. Indarbejd bæredygtighed som tema i strategien
3. Skab klare målsætninger og handlingsplaner for dine bæredygtige tiltag

Morgenmøde: Meld dit landbrug ind i klimakampen nu v/ Jens Elbæk

Inspiration til hvor og hvordan man kan bidrage til klimaindsatsen og måske tjene lidt på det.

Anbefalinger

1. Spørg dine aftagere hvad de vil give for en afgrøde med dokumenteret reduceret klimaaftryk
2. Spørg om du i stedet skal sælge reduktionen som klimakreditter

Morgenmøde: Sund jord er dyrkningssikker jord v/ Annette Vibeke Rasmussen

Indlægget giver ideer til diagnosticering og forbedring af jorden. Måret en forbedring af jordens dyrkningssikkerhed i et foranderligt klima

Anbefalinger

1. Diagnosticer jorden hurtigt nemt og billigt
2. Målrettede tiltag til forbedring: Opbygning af kulstof i overjorden
3. Begrænsning af jordtab: Mindre jordbearbejdning, mere afgrødedække
4. Minimer pakningsrisikoen: Skånsom færdsel, brug Terranimo til at vurdere pakningsrisikoen

Morgenmøde: Cirkulær økonomi – Et mirakelmiddel? v/ Søren Bisp

Cirkulær økonomi er en vej til en endnu bedre produktions- og klimækonomi. Cirkulær økonomi bliver til en måde at organisere sin produktion på, som man forventer, at landmanden er vidende om og aktiv i. Indlægget giver indsigt i et landbrugs muligheder i den cirkulære økonomi

Anbefalinger

1. Gennemgå næringsstofbalancerne for markdriften for at undersøge, om de kan opretholdes mere ressourceøkonomisk.
2. Tag et kritisk kig på de emballager du får leveret udsæd, gødning, foder osv i – måske noget der kan returneres for genbrug.
3. Gennemgå din maskinpark for endnu bedre udnyttelse af kapacitetsudnyttelse.

Frokostmøde: EU Taksonomien – Krav til grøn finansiering v/Kenneth Kjeldgaard

Introduktion og indblik i EU Taksonomien.

Taksonomien er forsinket, men dens fremtidige kriterier vil formodentlig gå hånd i hånd med EU's fælles landbrugspolitik (CAP).

Det vides ikke endnu, hvordan landbruges vil blive påvirket, men det lader til, at det kan blive dyrt, hvis ikke virksomhederne følger EU Taksonomien og bliver mere bæredygtige.

Det anbefales at landmændene holder øje med, hvad det sker med EU Taksonomien.

Formiddagsmøde: ESG og landbruget v/Torsten Gruhn

ESG bliver en metode, hvorpå landmanden kan afrapportere status og mål vedr. bæredygtighed for landbrugsproduktionen. Fremtidens krav til dokumentation af bæredygtighed (ESG) kommer til at medvirke til at bestemme prisen på kapital.

Anbefalinger

1. Vær åben omkring de muligheder som bæredygtighedsdagsordenen også giver.
2. Spørg dine samarbejdspartnere om, hvad de forventer du leverer af oplysninger og hvilke fordele, det giver dig.
3. Brug anledningen til at fortælle om alle de gode ting, som du gør.

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.